

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-i-nagrody/nagroda-honorowa-swiade/krakow/51256,Swiadek-Historii-2018-Nagroda-honorowa-IPN.html>
27.04.2024, 10:25

Świadek Historii 2018. Nagroda honorowa IPN

Laureaci siódmej edycji (2018): dr Wanda Póltawska, Amelia Dunin, dr Jerzy Bukowski, Antoni Wiatr, Józef Wieczorek i Wojciech Zapata

Sześć osób, zasłużonych w naszym regionie dla upamiętniania historii narodu polskiego oraz wspierających od lat działania IPN, otrzymało 29 listopada 2018 r. nagrody honorowe – Świadek Historii. Prezes Instytutu dr Jarosław Szarek udekorował prestiżowymi medalami: dr Wandę Półtawską, Amelię Dunin, dr. Jerzego Bukowskiego, Antoniego Wiatra, Józefa Wieczorka i Wojciecha Zapałę.

- To nagroda dla tych, którzy całym swoim życiem i działalnością przyczyniają się do tego, żeby Polska trwała. Istotne jest to szczególnie teraz, gdy obchodzimy setnej rocznicy odzyskania niepodległości. Tego zwycięstwa nie byłoby bez ofiary naszych przodków. Sądzę, że nie ujmę niczego pozostałym laureatom nagrody, wspominając przede wszystkim postać pani Wandy Półtawskiej, prawie rówieśniczki odzyskanej sto lat temu niepodległości, niezwykłego świadka losu, który przyszło nam przeżyć, świadka człowieczeństwa w czasach nieludzkich – mówił prezes IPN.

W uroczystości, która odbyła się w gościnnych progach Krzysztoforów – Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, wzięli udział znamienici goście, m.in. wiceprezydent

Krakowa dr hab. Andrzej Kulig i sekretarz miasta Krakowa Antoni Fryczek, który wręczył laureatom listy gratulacyjne od prezydenta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego.

Wojewodę małopolskiego reprezentowała Joanna Florkiewicz-Kamieniarczyk. Byli także obecni m.in. prezes Związku Sybiraków Oddział w Krakowie Aleksandra Szemioth, prezes Zarządu Zrzeszenia WiN – Obszar Południowy Małgorzata Janiec, prezes krakowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego Rafał Słaski oraz pełnomocnik wojewody ds. kombatanów i osób represjonowanych Marcin Tatara.

W imieniu nagrodzonych głos zabrała dr Wanda Półtawska, której słów wszyscy wysłuchali z wielkim skupieniem. Na koniec krótki recital pieśni patriotycznych dał duet: Sebastian Brejnak (śpiew) i Łukasz Lelek (piano). Potem nadszedł czas na indywidualne gratulacje i kularowe rozmowy.

Tytuły Świadka Historii przyznaje kapituła, której przewodniczącym jest prezes IPN. To była już siódma edycja. Uroczystość zorganizował Oddział IPN w Krakowie, honory gospodarza czynił jego dyrektor, dr hab. Filip Musiał, a całość poprowadził Dobrosław Rodziewicz.

• **dr Wanda Półtawska**

Doktor nauk medycznych, specjalistka w dziedzinie psychiatrii, profesor Papieskiej Akademii Teologicznej, harcerka, działaczka pro-life. Podczas II wojny światowej łączniczka w polskiej konspiracji, aresztowana i więziona w obozie Ravensbrück. Przyjaźniła się z Janem Pawłem II. Dama Orderu Orła Białego.

• **Amelia Dunin**

Urodzona w rodzinie ziemiańskiej. W czasie II wojny światowej jej ojciec, Adolf Dąbbski, wspierał finansowo AK i udzielił schronienia osobom narodowości żydowskiej. Po wojnie, po wypędzeniu z majątku Kalina Wielka w powiecie miechowskim, Amelia Dunin trafiła do Krakowa i wkrótce podjęła pracę jako przewodnik turystyczny po mieście. Jest najstarszym czynnym zawodowo przewodnikiem po Krakowie, z 68-letnim stażem. Od 1990 r. działa w Polskim Towarzystwie Ziemiańskim.

• **dr Jerzy Bukowski**

Od 1966 r. należał do ZHP. Nawiązał w tym czasie kontakty z legionistami Józefa Piłsudskiego, żołnierzami AK i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. W latach 80. przystąpił do kultywującego przedwojenne tradycje skautowe Kręgu Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego w Krakowie i niejawnego Ruchu Harcerskiego Rzeczypospolitej. W 1989 r. należał do założycieli Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej. Od 1987 r. był przewodniczącym Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego, kierował renowacją

kopca, organizował coroczne Marsze Szlakiem I Kompanii Kadrowej. Jest rzecznikiem Porozumienia Organizacji Kombatanckich i Niepodległościowych w Krakowie. Był reprezentantem prasowym płk. Ryszarda Kuklińskiego.

• **Antoni Wiatr**

Od początku lat 70 XX wieku propagował wartości patriotyczne i prowadził edukację historyczną w środowiskach harcerskim i studenckim. Jako instruktor harcerski urządzał spotkania z uczestnikami walk o niepodległość. W miejscach kaźni polskich patriotów organizował apele pamięci i uroczystości patriotyczne. Przez wiele lat udzielał się w ruchach propagujących trzeźwość. Od 1976 r. współpracował jako kolporter bezdebitowych druków z Komitetem Obrony Robotników. Od 1980 w „Solidarności”, uczestnik najważniejszych manifestacji i strajków w Krakowie i Nowej Hucie. Jest przewodniczącym Komitetu Opieki nad Miejscami Zbrodni Komunizmu oraz organizatorem corocznych uroczystości patriotycznych.

• **Józef Wieczorek**

W 1980 r. organizował „Solidarność” w Instytucie Nauk Geologicznych UJ. W stanie wojennym zaangażowany w protesty przeciwko komunistycznym represjom na uczelni oraz zajęcia, podczas których przedstawiano studentom prawdziwą wersję historii najnowszej. Brał udział w akcjach składkowych i kolportażu niezależnych wydawnictw. W odwecie został przez władze usunięty z uczelni. Założył internetową Witrynę Obywatelską. Od lat prowadzi działalność dokumentacyjną (relacje, fotografie i filmy) wydarzeń organizowanych przez środowiska patriotyczne, opozycyjne i IPN.

• **Wojciech Zapła**

Pochodzi z Kielc, gdzie mieszka. W 2013 r. wstąpił do Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych, który kultywuje pamięć o tej formacji wojskowej. W 2015 r. razem z innymi pasjonatami założył stowarzyszenie Grupa Rekonstrukcji Historycznej im. por. Stanisława Grabdy ps. Bem. Przygotował listę osób, które w latach 1945-1965 zmarły lub zostały zamordowane w kieleckim więzieniu. Dzięki jego pomocy Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN odnalazło szczątki pięciu osób (dwóch żołnierzy antykomunistycznego podziemia udało się zidentyfikować). Pielęguje pamięć o antykomunistycznej partyzantce na Kielecczyźnie m.in. poprzez opiekę nad grobami oraz dokumentowanie historii osób i miejsc.

Laureaci z lat poprzednich

2012 – ks. Kardynał Franciszek Macharski, Stanisław Malara, Paweł Perchel, Adam Roliński, pptk. Jerzy Wesołowski, Władysław Skalski (pośmiertnie)

2013 – Kazimierz Cholewa, Andrzej Jankowski, Józef Jarno, Anna Łakomic, ks. Władysław Palmowski, Bogusław Sonik, Zofia Dubjelova (pośmiertnie)

2014 – Stanisław Handzlik, Małgorzata Janiec, Tadeusz Kowalczyk, Zbigniew Paliwoda, Andrzej Szkaradek, Pelagia Potocka (pośmiertnie)

2015 – Jan Banaśkiewicz, Michał Siwiec-Cielebon, Wojciech Grzeszek, Robert Mazur, Wacław Szacoń, Stanisław Szuro

2016 – Tadeusz Bieńkowicz, Jadwiga Duda, Wojciech Lubawski, Wojciech Narębski, Danuta Żbikowska, Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Narodowego w Kielcach

2017 – Stanisław M. Jankowski, Karol Tendera, Aleksandra Szemioth, Ryszard Majdzik, Zofia Wieczorek-Nowak, Środowisko Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich Armii Krajowej „Ponury” – „Nurt”